

ג ל י ו נ ו ת ל ע י ו ן ב פ ר ש ת ה ש ב ו י ע
ערוכים בידי נחמה ליבוביץ - השנה השמונה-עשרה

13

כי תשא (חשי"ט)

ל"ב ל"ד-ל"ה; ל"ג א'-ד'

השוה את דברי המפרשים הבאים ביניהם:

רש"י כ"ג כ' ד"ה הנה אנכי שולח מלאך
כאן נתבשרו שעתידין לחטוא ושכינה אומרת להם (ל"ג ג') "כי לא
אעלה בקרבך"

ל"ב ל"ד ד"ה הנה מלאכי: ולא אני .

ל"ג ג' " כי לא אעלה בקרבך: לכך אני אומר לך: (ל"ג ג')
"ושלחתי לפניך מלאך"

רלב"ג כ"ג כ' באור המלות:

מלאך הוא נביא, כי הנביא יקרא "מלאך"
כי שמי בקרבנו: הנה קרא דברו "שמו", כי דבר ה' לנביא הוא
מה שהגיע לנו מהידיעה בנימוס הנמצאות ולזה היה המטרה בנביא -
ממרה בה' ית'.

בא"ר הפרשה:
הנה אנכי שולח מלאך: נביאי לפניך להנהיגן לשמרן בדרך אשר
אתה הולך ע"י העתירות אשר יגידו לך בשמי וע"י הנפלאות שאעשה
לך על ידו, והנה יהיו באלה הנביאים מי שיביאך אל המקדש אשר
הכינותי להיות ביתי שם, כי הוא ינחילך את הארץ, שמע בקולו
במה שיגיד לך בשמי...

ל"ב ל"ד הנה מלאכי לך לפניך

מה שסודר לישראל מההשגחה מפני האבות,

ל"ג א' לך עלה מזה

וכבר שבה זאת הנבואה למשה במאמר יוחר מבואר ואמר אליו ה' ית':
"לך עלה מזה" אתה וישראל אל ארץ כנען שנשבעתי לאבותיכם, שהיא
ארץ חלב ודבש, ומזה הצד לבני יירשו הארץ, כי אינם ראויים לזה
מצד עצמם;

ל"ג ב' ושלחתי לפניך מלאך

והוא מה שסודר לישראל מההשגחה מפני האבות ואגרש האומות ההם,
"כי לא אעלה בקרבך", שחדבק השגחתי בכס מצד עצמכם, כי אתה קשה
עורף לצאח מהדעות הנמסדות שגדלתם בהם, ואם יהיו עיניי בכס
הנה אכלה אתכם, כאשר תמרו את פי בזה האופן...

ר' יוסף אבן כספי ל"ג א' לך עלה מזה:

אע"פ שחרה אף ה' בהם, כבר נחם מהשמידם, ושב על כל פנים
להנחתו הראשונה, רצוני להכניסם לארץ איך שיהיה.

ל"ג ג'

כי לא אעלה בקרבך
הנה בפרשת ואלה המשפטים אמר ה' "הנה אנכי שולח מלאך" ולכן
אף עתה שאינו עת ראון קיים לו ה' אותו היעוד ואמר "ושלחתי
לפניך מלאך". והנה הדבור הראשון, גם השני אינו שולל מהיות
ה' עצמו הולך עמם...

וכונת הדבור הראשון היחה בזולה הפקדו ית' מהם ועתה באר הפקדו
והיותו ית' בלתי הולך עמם.

וכל זה דברה תורה כלשון בני אדם, כדמוה מלך כועס על בניו
ועמו, ואינו רוצה ללכת עמם, מצורף לסבה שיזכור כי עם קשה
עורף הוא.

פן אכלך בדרך:

כי לגדולתו ויקרתו יחשוב עונם ולא יוכל לשאת בראויו יום יום
חטאתם, כי י-ל קנא ונוקם הוא; לכן לחמלתו עליהם לרוב סכלותם
יתרחק מהם ויגיד עליהם ילאך, שמעלתו שפלה ממעלתו ית', והוא,
ראוני לומר - המלאך יי' הלם; וזה המלך שזכר ב"ואלה המשפטים",
רק שבאר עתה, כי בעבור רעתם שעשו בדבר העגל יעצום עיניו מהם,
בהפקד מושבו בתוכם, כדי שלא יראה תמיד חטאתם, פן יחרה אפו
יום וישחיתם.

וכל זה דרך משל, מובן לכל משכיל.

